

گزارش تحلیلی مزارع گندم استان آذربایجان شرقی تا آبان ماه ۸۶

بر پایه گزارش ارسالی استان آذربایجان شرقی در سال زراعی جاری کشت محصول گندم متأسفانه به علت برخی موانع مدیریتی و سیاستهای ضد و نقیض در امر تهیه و تأمین نهاده های مورد نیاز کشت (کودهای شیمیائی و بذر) با مشکلات فراوانی مواجه بوده است . با عنایت به بخشنامه مربوط به حذف یارانه کود و بذر و پرداخت نقدی آن به کشاورزان و به تبع آن افزایش قیمت کود و بذر که از اوایل مرداد ماه سال جاری ابلاغ گردید ، کلیه پرسنل این مدیریت و مدیریتهای ذیربط و کارشناسان و همکاران مدیریتهای و مراکز خدمات جهاد کشاورزی شهرستانها و دهستانهای تابعه به منظور تهیه و تدارک داده ها و اطلاعات اولیه لازم جهت صدور کشاورز کارت و عقد قرارداد کشت و در نهایت پرداخت نقدی یارانه کود و بذر به تولید کننده واقعی ، به صورت تمام وقت درگیر این موضوع بودند و اقدامات لازم نیز انجام یافته بود ، ولی متأسفانه بعد از مدتی ، از طریق وزارت متبوع ابلاغ گردید که پرداخت نقدی یارانه کود در سال جاری لغو گردیده و قیمت انواع کود های شیمیائی همانند سال قبل و با احتساب یارانه مربوطه ، ولی قیمت بذر با حذف یارانه و با افزایش ۳۰ درصدی نسبت به سال گذشته محاسبه خواهد گردید.

از طرفی با توجه به اینکه مقرر گردیده بود تا مشخص شدن قیمت جدید (با حذف یارانه) کود های شیمیائی ، هیچ محموله ای به مناطق حمل نشود (علی رغم موجود بودن کود در استان) و با عنایت به لغو بخشنامه پرداخت نقدی یارانه کود و صدور دستور فروش کود به قیمت سال گذشته ، دستور حمل انواع کود های شیمیائی از تاریخ ۸۶/۷/۱ صادر شد که بعلمت فرصت زمانی اندک تاریخ کاشت (بویژه در مناطق سردسیر استان) و ظرفیت محدود ناوگان حمل و نقل شرکت خدمات حمایتی ، در مناطق تابعه مشکلات فراوانی از نظر حمل و تأمین بموقع و مصرف بهینه انواع کود های شیمیائی بوجود آمد.

همچنین افزایش ۳۰ درصدی قیمت بذر گندم علی رغم ثابت بودن قیمت تضمینی خرید گندم باعث گردید کشاورزان رغبت چندانی به استفاده از بذور اصلاح شده نداشته باشند . چنانچه مستحضر می باشید در سایه الطاف الهی ، حمایت های دفتر گندم ، تلاش و کوشش بیدریغ کلیه کارشناسان ، مروجین استان ، شهرستانها و مراکز خدمات با برنامه ریزی های انجام یافته میزان توزیع بذور اصلاح شده گندم در ۳،۴ سال اخیر از ۳۰۰۰ تن به ۱۳۰۰۰ تن رسیده و با هماهنگی های بعمل آمده نیاز بذری استان در سال زراعی ۸۷-۸۶ بیش از ۲۰۰۰۰ تن برآورد گردیده بود و بهمین منظور در سال گذشته برنامه ریزی لازم جهت ایجاد مزارع تکثیری ارقام مختلف گندم برای

تأمین نیاز سال زراعی جاری بعمل آمده بود و حدود ۱۷۰۰۰ تن نیز بذر گندم از کشاورزان خریداری گردیده است . و در همین راستا تعداد ۷ شرکت خصوصی در کنار بخش دولتی در سطح استان فعال بوده و در سال جاری هماهنگی لازم جهت توزیع حدود ۲۰۰۰۰ تن بذر اصلاح شده گندم بین کشاورزان بعمل آمده بود.

ولی متأسفانه عدم افزایش قیمت تضمینی خرید گندم (محصول دانه، بذر)، و سیاست های ضد و نقیض در رابطه با پرداخت یارانه کود و بذر باعث شد کشاورزان علاقه چندانی به استفاده از بذر اصلاح شده (جدول ۱) نشان ندهند و از بذر خود مصرفی استفاده نمایند.

چنانچه آمار نشان می دهد تا این تاریخ حدود ۶۵۰۰ تن (۳۲٪ برنامه پیش بینی شده) بذر گندم بین کشاورزان توزیع شده که این میزان در سال گذشته ۱۳۰۰۰ تن بوده است که این وضعیت عواقب نامطلوبی همچون کاهش عملکرد در واحد سطح گندم بعلت کاهش مصرف بذر اصلاح شده و خسارات وارده به شرکتهای فعال تولید کننده بذر (بخش دولتی و خصوصی) در سطح استان بعلت عدم جذب بذر فرآوری شده این شرکتهای و سررسید تسهیلات بانکی ایشان را بدنبال داشته خواهد داشت.

با وجود مشکلات فوق، مسئله مهم و اساسی زراعت گندم در سال زراعی ۸۶-۸۷ وضعیت نامناسب نزولات آسمانی می باشد. چنانچه آمار هواشناسی نشان می دهد میزان متوسط بارندگی استان از ابتدای سال زراعی تا تاریخ ۸۶/۹/۳، ۱۶ میلی متر بوده که در زمان مشابه سال قبل این میزان ۱۰۰ میلی متر بوده است. عدم وجود بارندگیهای مؤثر در سال زراعی جاری، ضمن به تأخیر انداختن تاریخ کشت باعث شده سطح سبز چندانی در اراضی دیم و مزارع نیمه آبی استان (که از رودخانه های فصلی آبیاری می شوند) وجود نداشته باشد و بارش برف سنگین و کاهش شدید دما در تاریخ ۸۶/۹/۴ باعث شده عملاً مزارع گندم دیم استان (بغیر از برخی مناطق) بدون سطح سبز مناسب و بصورت زندانی به زیر پوشش برف بروند. حال آنکه در سال گذشته قسمت اعظم مزارع گندم دیم استان قبل از شروع سرمای پاییزه و یخبندان زمستانه از سطح سبز مطلوبی برخوردار بودند.

چنانچه آمار کشت نشان می دهد تا این تاریخ از ۱۰۰۰۰۰ هکتار سطح کشت پیش بینی شده گندم آبی حدود ۹۵۰۰۰ هکتار کشت شده که ۹۰ درصد آن سبز شده است. ولی متأسفانه از ۳۴۰۰۰۰ هکتار سطح کشت پیش بینی شده گندم دیم حدود ۳۳۲۰۰۰ هکتار کشت و کمتر از ۵٪ آن سبز شده و بدیهی است که این وضعیت کشت و سبز مزارع گندم و عدم استقرار مطلوب گیاهچه های گندم، مشکلات عدیده ای از جمله عدم مقاومت و تحمل گیاهچه ها در مقابل سرما و یخبندان زمستانه و اوایل بهار و عدم استفاده بهینه از بارندگیهای اوایل بهار و در نهایت کاهش عملکرد را بدنبال خواهد داشت.